

ПРОГРАМА
розвитку кафедри експериментальної та прикладної психології
факультету психології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
кандидата на посаду завідувача кафедри
в.о. завідувача кафедри
експериментальної та прикладної психології
кандидата психологічних наук, доцента,
Козицької Інни Валеріївни

Кафедра експериментальної та прикладної психології заснована 15 травня 2020 року.

З червня 2020 року кафедру очолює кандидат психологічних наук, доцент І.В. Козицька. На кафедрі працює 8 осіб, з них: 1 – доктор наук; 7 – кандидатів наук.

Кафедра експериментальної та прикладної психології є однією з восьми кафедр, яка забезпечує навчально-виховний процес на факультеті психології та інших факультетах і інститутах Університету.

Кафедра експериментальної та прикладної психології продовжує розвивати кращі традиції з методики викладання теоретичних і прикладних аспектів психології, чітко дотримуючись сучасних освітніх вимог, що стоять наразі перед вищою школою.

У той же час, новостворена кафедра експериментальної та прикладної психології підсилуватиме викладання експериментальної психології, активізує проведення наукових досліджень у психології. Своєю чергою, це стане передумовою залучення студентів до наукової роботи, виробництва нового спеціалізованого знання та в майбутньому збільшує вірогідність проходження публікацій в закордонних виданнях, а отже і збільшення рейтингу університету за науковими публікаціями. Ще одним важливим напрямом роботи кафедри є розвиток прикладної психології, як напряму сучасної психології, що робить акцент на застосуванні психологічних знань (принципів, методів) у різних видах людської діяльності: бізнесі, юриспруденції, спорті, політиці тощо. Своєю чергою, це підсилить міждисциплінарні зв'язки психології та підвищить практичну значущість психологічних знань.

Основними напрямками діяльності кафедри експериментальної та прикладної психології є навчально-методична, науково-дослідна, виховна та профорієнтаційна робота, а також розвиток міжнародних зв'язків.

Основна увага співробітників кафедри зосереджена на забезпеченні навчального процесу на високому професійному рівні (читання лекцій, проведення семінарських, практичних занять у формі ділових ігор, кейсів та тренінгів), підготовці навчально-методичних комплексів (навчальних програм,

підручників, посібників, монографій), що стосуються викладання різноманітних теоретичних та прикладних аспектів роботи майбутніх психологів.

Концепція розвитку кафедри

Орієнтиром концепції розвитку кафедри є високий рівень вимог до викладання всіх навчальних дисциплін, висока професійна та загально-наукова підготовка професорсько-викладацького складу, високий рівень та культура подачі матеріалу, спонукання до активного, творчого засвоєння знань студентами, чому має сприяти відповідна практика читання лекцій, проведення семінарських, практичних занять, запровадження у навчальний процес інноваційних методик викладання, залучення фахівців-практиків.

Концептуальна ідея розвитку кафедри полягає у виконанні нею основної подвійної функції: навчально-методичної та науково-дослідницької. Ключовою компонентою концептуального спрямування кафедри є усвідомлення подальшої діяльності, що націлена на забезпечення передових позицій Київського національного університету імені Тараса Шевченка у світових рейтингах закладів вищої освіти.

Концепція розвитку кафедри включає наступні взаємообумовлені стратегії, що визначають її цілі, принципи та пріоритети діяльності:

- якісний підбір науково-педагогічних кадрів з урахуванням наявного досвіду у викладацькій, науковій та прикладній царинах психології;
- створення сприятливих організаційних умов для здійснення ефективної науково-дослідницької (з акцентом на експериментальну роботу) та навчально-методичної діяльності членів кафедри;
- взаємодія і співробітництво, що реалізується на рівні кафедри між викладачами і студентами; між кафедрою та іншими підрозділами університету; на всеукраїнському рівні: розвиток партнерського співробітництва з відповідними кафедрами інших ЗВО, науково-дослідними установами та організаціями, органами державної влади та місцевого самоврядування;
- розширення можливостей для участі у національних і міжнародних грантових програмах, співпраці з закордонними закладами освіти для отримання студентами подвійного диплому, розширення форм практичної підготовки студентів в рамках реалізації проектів дуальної освіти, розширення міжнародних зв'язків, укладання договорів про співпрацю з іноземними закладами вищої освіти, наявний потенціал щодо публікування викладачів у виданнях, що індексуються у науково-метричних базах Scopus та Web of Science, створення можливостей для диверсифікації освітніх програм у відповідь на запити ринку праці.

Навчально-методична робота

Кафедра забезпечує:

- читання нормативних та спеціальних дисциплін при підготовці фахівців за ОКР “бакалавр” за спеціальностями “Психологія”, “Соціальна робота”, “Соціальна педагогіка”
- читання нормативних та спеціальних дисциплін при підготовці фахівців за ОКР “магістр” за спеціальностями “Психологія”, “Клінічна психологія”.

Викладачі кафедри забезпечують викладання наступних дисциплін:

Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»: “Експериментальна психологія”, Етнокультурна психологія, Практикум з загальної психології (Відчутті та сприймання, уява, емоції, воля), “Нейропсихологія”, “Нейрокультурологія”, “Психологія агресії”, Основи психології (англійською мовою).

Освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»: “Психологічні дослідження в інтернет-середовищі”, “Нейропсихологія особистості”, “Нейропсихотерапія”, “Апаратні методи в корекції та реабілітації”.

Виходячи із концепції розвитку кафедри експериментальної та прикладної психології, пріоритетними напрямками у навчально-методичній роботі кафедри на 2020-2025 рр. слід вважати:

1. удосконалення вже наявних навчальних робочих програм з базових і спеціалізованих курсів з метою узгодження зі змістовими стандартами європейського та світового освітнього простору;
2. розробка нових навчальних дисциплін за вибором, які би максимально відповідали сучасним суспільним запитам;
3. розробка та запровадження факультативних курсів з вивчення електроенцефалографу, реєстрації психофізіологічних показників, поліграфу, айтрекера, пристроїв біологічного зворотнього зв'язку
4. розробка факультативних курсів з прикладної психології;
5. впровадження інноваційних та креативних методів викладання, зокрема, матеріалів для дистанційного навчання;
6. створення сучасних навчально-методичних комплексів, що включають широкий спектр методичних рекомендацій та розробок, контрольних завдань, практикумів та практичних завдань («кейсів») тощо;
7. підготовку до видання підручників та посібників з профільних навчальних дисциплін та інших публікацій з навчально-наукового спрямування кафедри;

8. дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу;
9. введення окремих спецкурсів з викладанням англійською мовою;
10. активне і результативне залучення студентів до участі в конкурсах студентських наукових робіт та олімпіадах;
11. відкриття нової програми підготовки магістрів “Нейропсихологія”.

Наразі в державних навчальних закладах України немає жодної аналогічної програми. Відкриття спеціалізації дозволить поєднати традиції класичної університетської освіти з вимогами практики, адже запит у суспільстві на кваліфікованих фахівців у галузі нейропсихології зростає з року в рік. Повноцінна теоретична підготовка майбутніх нейропсихологів спиратиметься на потужний кадровий потенціал факультету, а опрацювання практичних навичок відбуватиметься із залученням спеціалізованих баз практики (Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова; Український медичний центр реабілітації дітей з органічним ураженням нервової системи МОЗ України). Слід зазначити, що програма має готувати фахівців широкого профілю, чиї компетенції будуть виходити далеко за межі суто клінічної проблематики. Змістове наповнення курсів, що увійдуть до складу програми, акцентуватиме увагу на найсучасніших розробках, які стосуються мозкової організації психічних процесів здорових повноцінно функціонуючих індивідів. Згодом планується запровадити ряд англійських програм з підготовки магістрів.

Науково-дослідна робота

Основні напрями наукової роботи кафедри: експериментальні психологічні та міждисциплінарні дослідження, крос-культурні психологічні дослідження, емпіричні дослідження в нейропсихології, нейропсихотерапії, нейрокультурології.

Пріоритетними завданнями у науково-дослідній роботі кафедри експериментальної та прикладної психології на 2020-2025 рр. слід вважати:

1. забезпечення своєчасного захисту наукових дисертацій аспірантами та викладачами кафедри; активізація та мотивація підготовки кандидатських та докторських дисертацій, своєчасне отримання вчених звань;
2. розширення наукових зв'язків з партнерськими кафедрами українських та зарубіжних університетів;
3. публікація монографій та наукових статей за результатами досліджень у рейтингових наукових виданнях. Підвищення активності та залученості членів кафедри до міжнародних дослідницьких груп з метою участі у крос-культурних дослідженнях з відповідними публікаціями результатів у високорейтингових наукометричних журналах;

4. активізація роботи кафедри по підготовці наукових проєктів та участь у міжнародних конкурсах на отримання грантів;
5. оновлення апаратури у лабораторії факультету психології. Залучення студентів до використання апаратних методів та проведення експериментальних досліджень у психології;
6. організація та проведення лабораторних/природних експериментів (експлараторних та конфірматорних). Залучення студентів до цієї діяльності;
7. організація дискусійного клубу студентів з метою обговорення результатів індивідуальної науково-пошукової роботи студентів з дисциплін фахового спрямування;
8. організація наукового гуртка з експериментальної психології для студентів та аспірантів;
9. більш активне і результативне залучення студентів до участі у міжнародних конкурсах наукових робіт і грантових програмах;
10. активізація роботи кафедрального сайту та сторінок кафедри в соціальних мережах з метою поширення наукових здобутків викладачів, аспірантів, студентів;
11. заснування науково-популярного журналу, метою якого стане популяризація наукової психології серед студентської молоді «Світ психології»;
12. організація та проведення науково-практичних конференцій, конгресів, круглих столів за профілем кафедри. Продовження традиції проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Псі-фактор» (започатковано у 2013 році). Конференція Псі-фактор щороку стає майданчиком для апробація інноваційних підходів, технологій та методів психологічної практики, презентації авторських майстер-класів та збирає більше 500 учасників з різних куточків України та світу; запровадження Міжнародної науково-практичної конференції «Прикладна психологія». Конференція має на меті розкрити роль психологічних знань у різних видах людської діяльності: бізнесі, медицині, правосудді, політиці, спорті тощо;
13. підтримка виступів членів кафедри з науково-популярними доповідями та лекціями, беруть участь у масових заходах, які транслюються по телебаченню, по радіо, а також в інтернет-середовищі. З жовтня 2020 стартує проєкт «Нейрократія-онлайн», в межах якого співробітники кафедри будуть проводити регулярні освітні заходи. Метою проєкту є підвищення рівня психологічної культури населення через ознайомлення із здобутками сучасної нейронауки.

Виховна робота

Пріоритетними завданнями у виховній роботі кафедри експериментальної та прикладної психології на 2020-2025 рр. слід вважати:

1. виховання у студентів національної свідомості, патріотичного ставлення до своєї держави та її інтересів, розвитку професійного інтелекту, широкого кругозору та ерудиції, позитивних моральних якостей та культури, дисциплінованості та організованості;
2. сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів;
3. сприяння діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами;
4. включення студентів у систематичну, самостійну, творчу дослідницьку діяльність при науковому керівництві викладачами кафедри підготовкою студентських доповідей на наукових конференціях, курсовими, бакалаврськими, дипломними, магістерськими роботами;
5. кураторство: викладачі кафедри експериментальної та прикладної психології виконують функції кураторів студентських груп, що навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр», починаючи з першого до четвертого курсу.

Підготовка професорсько-викладацького складу

Станом на жовтень 2020 року на кафедрі експериментальної та прикладної психології працює 8 викладачів. З них член-кореспондент НАПН України, доктор наук, професор – 1, кандидатів наук, доцентів – 2, асистентів, кандидатів наук – 5.

Оптимізація підготовки професорсько-викладацького складу кафедри здійснюватиметься шляхом:

1. запровадження ефективних методів підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів;
2. підвищення вимог щодо викладання дисциплін кафедри професорсько-викладацьким складом;
3. залучення до викладацького складу кафедри кращих випускників аспірантури;
4. забезпечення читання нормативних базових курсів виключно фахівцями, які захистили кандидатські та докторські дисертації зі свого предмета, мають низку публікацій із нього;
5. сприяння наданню творчих відпусток для наукової роботи;
6. підвищення якісних характеристик потенціалу кафедри через отримання вченого звання доцента і професора;
7. підготовка наукових кадрів через аспірантуру і докторантуру.

Всі науково-педагогічні працівники кафедри викладають дисципліни згідно зі своїми спеціальностями та кваліфікаціями.

Міжнародні освітні й наукові зв'язки

Міжнародні зв'язки кафедри експериментальної та прикладної психології здійснюються у рамках університетської та факультетської програми міжнародного співробітництва.

Пріоритетними завданнями у міжнародних освітніх та наукових зв'язках кафедри експериментальної та прикладної психології на 2020-2025 р.р. слід вважати:

1. підтримка інтеграції кафедри у світовий професійний простір;
2. розвиток відносин з міжнародними державними інституціями і недержавними організаціями;
3. участь у міжнародних освітніх програмах і проєктах, підготовка проєктів до участі у міжнародних конкурсах на отримання грантів. Особлива увага буде приділена розробці проєкту дослідження оцінки ставлення до вакцинації у крос-культурному аспекті. Специфіка дослідження передбачає порівняльний аналіз вибірок із декількох країн: Сполучені Штати Америки, Франція, Німеччина, Бельгія, Фінляндія;
4. сприяння участі викладачів кафедри у роботі міжнародних наукових конференцій, «круглих столів», семінарів;
5. участь у програмах дво- та багатостороннього обміну студентами, аспірантами, педагогічними працівниками;
6. організація наукового стажування викладачів кафедри;
7. співпраця викладачів кафедри з дослідниками українських та зарубіжних університетів, наукових установ. Основні напрями: 1) продовження та підтримка співпраці кафедри з університетом міста Зальцбург (Австрія) у рамках проєкту “Gesundschlaf” (Здоровий сон) метою якого є експериментальна перевірка валідності даних фітнес-трекерів Mi-Band відносно якості сну. Результатом проєкту є створення міжнародної онлайн-платформи для онлайн терапії сну, оскільки розлади сну є однією із ключових проблем сучасного суспільства. 2) розробка проєкту крос-культурного дослідження специфіки адаптації українських трудових мігрантів у республіці Польща разом із Варшавським університетом SWPS (Польща).

Профорієнтаційна робота кафедри

Викладачі кафедри беруть активну участь у профорієнтаційній роботі, яка ведеться факультетом психології та Університетом. Профорієнтаційна робота кафедри спрямована на проведення профорієнтаційних занять та тренінгів, використання інформаційно-пошукових комп'ютерних систем, що сприяють активізації пізнавально-пошукової профорієнтаційної діяльності майбутніх здобувачів вищої освіти. Завданням організації роботи з професійної орієнтації є формування умов для свідомого, мотивованого вибору професії майбутніми абітурієнтами, що передбачає спілкування зі школярами із залученням активістів студентського самоврядування, успішних студентів усіх курсів та молодих викладачів, співпрацю з працедавцями та випускниками, а також участь кафедри у ефективних рекламних заходах.

Основні напрями роботи кафедри експериментальної та прикладної психології на 2020-2025 рр. слід вважати:

1. постійне оновлення презентаційних матеріалів та відповідної сторінки сайту кафедри та в соціальних мережах, цільові виїзди в навчальні заклади, залучення школярів до наукових та виховних заходів кафедри;
2. інформування майбутніх абітурієнтів про можливості новітніх форм інтеграції студентів до світового освітнього процесу, зокрема організаційне забезпечення процесу підготовки студентів кафедри;
3. сприяння працевлаштуванню випускників шляхом якісного підбору та розширення баз практики;
4. створення на сайті кафедри сторінки для інформації щодо працевлаштування випускників;
5. розміщення рекламної інформації в друкованих джерелах (брошурах та буклетах) та у засобах масової інформації;
6. обов'язкова участь кафедри у таких рекламних заходах, як: дні відкритих дверей, презентації, спеціалізовані виставки і ярмарки, ювілеї чи пам'ятні дати університету і його співробітників, зустрічі випускників, конференції і симпозіуми, дні кар'єри тощо.

Механізми реалізації програми розвитку кафедри

Запропонована програма може бути успішно реалізована завдяки співпраці студентів, аспірантів із викладачами кафедри в межах головних напрямків і програм діяльності факультету психології та університету, а саме:

– злагоджену і ефективну роботу співробітників кафедри з виконання зазначених у ній положень та оптимізацію навчально-виховного процесу;

- постійне підвищення викладачами кафедри свого професійного рівня, в тому числі, за рахунок участі у міжнародних програмах, тренінгах, майстер-класах та наукових семінарах;
- залучення викладачів кафедри до експертної роботи з поточних актуальних проблем стану психологічної науки в Україні;
- участь викладачів кафедри у конкурсах на отримання грантів для здійснення наукових досліджень та освітніх проектів;
- ефективну співпрацю кафедри з іншими кафедрами університету, методичною радою та навчально-методичним відділом, Центром міжнародної діяльності, відділом аспірантури і докторантури та іншими структурними підрозділами університету;
- співпрацю з іншими навчальними закладами для проведення спільних освітньо-наукових заходів;
- співпрацю з провідними підприємствами, організаціями, установами щодо організації проведення тематичних занять, майстер-класів, тренінгів та організації практики студентів.

Програму розвитку підготувала в. о. завідувача кафедри експериментальної та прикладної психології, кандидат психологічних наук, доцент І. В. Козицька.

Програму обговорено і прийнято за основу рішенням кафедри експериментальної та прикладної психології (витяг із протоколу засідання кафедри № 3 від 7 жовтня 2020 року).